

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Po odmoru enega celega meseca se je v torek sesala skupščina na sejo, ki se je pa po čitanju raznih stavaj in naznanil zopet preložila na danes. Ob zaključku se je zaklical poslanec dr. Hohnjec: »Kje je pa vladna izjava?« — Minister Pribečević je odvrnil: »Čujete jo v kratkem!« —

To zagotovilo je za enkrat še prazno, kajti Pašič še vedno ni spremenil volilne vlade v delovno vlado, ki bi se morala po vseh parlamentarnih običajih že predstaviti skupščini s svojo izjavo ali deklaracijo.

Sprememba vlade se je pričakovala in napovedovala začetkom tega tedna, samostojni demokrati so pa predlagali, naj se ostavljajo zavržejo parlamentarni običaji ter vlada brez ostavke izpolni, radikali, ki bi bili morali o tem sklepati, so pa prišli v pondeljek dopoldne na klubovo sejo v tako malem številu, da se ni ničesar sklenilo in da je Pašič govoril samo o — zaključnosti.

V nedeljo se je vršila v Zagrebu glavna skupščina »Hrvatskega seljaškega doma«. Skupščine se je udeležilo okoli 500 članov: sedanji poslanci HSS, bivši poslanci HRSS, člani glavnega odbora in zastopniki mestnih in okrajnih organizacij. Skupščino je otvoril podpredsednik Kovačević, ki je pozdravil navzoče. Nato se je oglasil k besedi gospod Pavle Radič, ki je obširno poročal o položaju. Po njegovem govoru se je razvila živahna razprava in je bila sprejeta sledeča resolucija:

1. Ves govor predsednika Hrv. seljaškega kluba v narodni skupščini g. Pavla Radiča popolnoma odobravamo in sprejemamo, zlasti pa ono izjavo, katero je prečital predsednik kluba Pavel Radič na koncu svojega govora, naglašajoč, da dela to v imenu predsednika HRSS Stjepana Radiča.

To okolnost naglašajo zbrani voditelji HRSS s posebnim zadovoljstvom, ker imajo v tem popolno jamstvo, da se bo politika HRSS razvijala v tej smeri popolnoma brez vsakega kolebanja, premišljeno, sigurno in uspešno.

2. Ker radi znanih političnih razmer na Hrvaškem ni mogoče sklicati formalne seje glavnega odbora in poznavajoč iz dosedanjih poročil mišljenje vsega hrv. seljaškega naroda, kakor tudi mišljenje vseh pristašev HRSS v teh vprašanjih, smatrajo sebe za popolno pooblaščenca, da brez vsake najmanjše bojazni, da bi kdo mogel ugovarjati, pred hrvatskim in pred srbskim narodom ter pred vso našo in inozemsko javnostjo najodločneje izjavljajo, da niti hrvatsko narodno zastopstvo niti HRSS niso imeli, da nimajo in da ne nameravajo imeti nobenih zvez in nobenih odnošajev s seljaško internacijo v Moskvi.

Na popuščanje od strani radičevcev so pa radikali in samostojni demokrati odgovorili s tem, da je politična zopet prepovedala izdajo »Slobodnega doma«, ki je brez republikanskega označila zopet izšel, dan pozneje je bil pa zaplenjen dnevnik »Hrvat«, ker se je zgražal nad prepovedjo hrvatskih grbov po starih hrvatskih mestih.

Danes poda bolgarski poslanik v Beogradu predsedništvu naše vlade opravičljivo bolgarsko izjavo. — Takoj na to je odredjena seja ministrskega sveta, ki končno zavzame stališče vlade napram izjavi bolgarske vlade, s katero se opravičuje Bolgarska glede klevet, ki so jih naperili bolgarski državniki proti Jugoslaviji povodom zadnjih težkih dogodkov v Sofiji.

HINDENBURG — IZVOLJEN ZA PREDSEDNIKA NEMSKE DRŽAVE.

Predsedniške volitve v Nemčiji v nedeljo so dale sledeči izid: nacionalistični in monarhistični kandidat maršal Hindenburg 14.639.399, republikanski kandidat dr. Marx 13.752.640, komunist Thälmann 1 milijon 931.590 in razcepljenih 21.910 glasov.

Izvoljen je torej Hindenburg, četudi monarhisti nimajo večine. Za izvolitev se ima zahvaliti komunistom, ki so samostojno nastopili in niso hoteli glasovati z drugimi republikanci. V največjem številu so glasovali za 78 letnega maršala, pruskega plemiča Hindenburga Bavarca, dočim iz Berlina za velikansko večino glasoval za republikanskega kandidata dr. Marxa.

Republikanski listi pravijo, da je Hindenburg — »slon v porcelanski izložbi politike«. Mož zna misliti in delati samo kot general in ker je najizrazitejši predstavnik stare Nemčije, je njegova izvolitev pravno izizvanje. Za sporazum z Nemčijo zavzetim državnikom v Parizu in drugod bodo sedaj klicali zagrizeni nasprotniki: »Kako se morate ogrevati za Nemčijo, ko pa Nemci svojega generala — prvaka postavljajo za državnega predsednika!«

Mnogi nemški listi poročajo o zlorabah, ki so jih aganjali agitatorji za Hindenburga. Prav kakor naši samostojni demokratje pred volitvami v narodno skupščino, so tudi nemški nacionalisti trosili v ljudske mase laži, da Vatikan obsoja sodelovanje centruma in socialističnih strank. Sli so tako daleč, da so izrabili celo imena visokih cerkvenih dostojanstvenikov in jih vlačili v politično borbo, da bi preslepili volilce-katolice. Vatikan je nedvomno izrazil v »Osservatore Romano« svojo nevoljo, da ga hočejo zaplesti v notranje razmere Nemčije, vatislavski kardinal Bertram pa je naročil, da se izogne vsem podtikanjem in da katolice obvaruje pred zmotami, naj duhovščina v cerkvah in z lepaki na cerkvah ljudstvo opozori, da so vse take govornice navadna izmišljotina. — Ali ni čisto kakor pri nas? Naši »nacionalni blokaši« lahko po-

dajo roke nemškim nacionalistom in si častitajo na obojestranski poštenosti. Oboji pa bodo seveda vpili o verskem nasilju!

Ali že znate?

da delate pogreško, ako pri nakupovanju kratko zahtevate »prašek za umivanje glave?« Gre za Vaše lase, najlepši kinc, ki Vam ga je podarila narava; zato bi za njihovo negovanje moralo biti najboljšo dobro dovolj. Zahtevajte izrečno staroznan

»Sampon s črno glavo.«

Takrat ste sigurni, da dobite že desetletja izkušen in vrlo dober fabrikat.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah, Edini proizvajatelj: Hans Schwarzkopf, Berlin-Dahlem.

Važno je, da pri nakupu posebno naglašate dostavek »s črno glavo.«

Rimskim romarjem

naznanjamo sledeče:

1. Odhod na romanje bo 26. maja. Vlak odide iz Maribora ob 10. uri predpoldne in bo stal na vseh postajah do Rakeka ter imel zvezo z vsemi stranskimi progami. Iz Rima se vrnemo 4. junija ter pridemo domov v soboto, 6. junija.

2. Sprejem pri sv. Očetu bo na binkoštino soboto ob enem s Hrvati ter nas bo pri tej priliki nad 3600 jugoslovanskih katoličanov zbranih.

3. Prihodnji teden dobijo romarji načrt Rima in knjižico, katera obsega opis rimskih znamenitosti, navodila in molitve za jubilejno pobožnost, razna važna navodila ter seznam vseh romarjev.

4. Vseh romarjev je 627.

5. Romarji si naj priskrbe po možnosti laški denar, ako nam kdo pošlje naš denar, mu tudi odbor priskrbi lire.

Izlet v Neapel.

Za izlet v Valle di Pompei (Neapel) je po programu določen torek, dne 2. junija. Stroški za ta izlet bodo znašali 300 do 400 dinarjev in jih nosi vsak sam. Izletniki se v sredo jutro vrnejo v Rim in gredo lahko z nami domov.

Hrana med potom v Rim in nazaj.

V Rimu samem plača odbor za vse romarje hrano in stanovanje. Med potom v Rim in nazaj pa si morajo romarji hrano plačati sami. Za pot do Rima je najbolje, da romarji vzamejo primerna živila seboj, n. pr.: mrzlo pečenko, kruh, malo sira, prepečenec itd. Nazaj grede pa bo treba hrano kupiti.

Odbor je povprašal glede cen za hrano v Benetkah, v Padovi in v Assisi, kjer se ustavimo med potjo. V Padovi bi imeli za jutrek, v Assisi obed in mogoče še malo južino, v Benetkah pa zajutrak in obed. Zajutrak obstoji iz kave, mleka, kruha in surovega masla; obed pa iz juhe, deloma iz dvojnega mesa in prikuhe, sadja, kruha in pol litra vina. Vsa ta hrana na celim potu stane skupno 43 lir t. j. okroglo 112 dinarjev. To naznanjamo radi tega, da romarji vedo, koliko približno bodo porabili za hrano na Italijanskem.

Za tiste, ki se ločijo od drugih romarjev

in gredo sami domov, še enkrat naznanimo sledeče: 1. Za te romarje znaša popust na italijanski železnici tje in nazaj samo 30% namesto 50%. Zato bodo morali ti romarji doplačati za železnico, in sicer bo treba doplačati za III. razred 55 lir ali okroglo 150 dinarjev; za II. razred pa 88 lir ali okroglo 240 dinarjev. Ta znesek se bo pobral takrat, ko se jim bo izročila karta. Ti romarji že lahko potujejo tudi v Rim ločeno od nas z vsakim navadnim vlakom, ki ima vozove dotičnega razreda.

2. Imeti morajo za našo državo navaden potni list, ki si ga dobijo pri srezkih poglavarstvih. Za ta potni list ne rabijo italijanskega vizuma. Namesto italijanskega vizuma dobijo od odbora posebno legitimacijo, za katero nam morajo najpozneje do 4. maja poslati mehko fotografijo.

3. Do 4. maja nam naj javijo tudi progo, po kateri se hočejo voziti domov, da jim oskrbimo železniško karto. Kdor nam vsega tega do imenovanega dne ne pošlje, ga smatramo za navadnega romarja.

4. Romarji smejo prekiniti vožnjo dvakrat na potu v Rim in dvakrat na povratku.

Za odbor:

Dr. Anton Jerovšek.

Prireditve.

Cirkovce. Bralno društvo v Cirkovcah vprizori v nedeljo, dne 3. majnika t. l. v društveni dvorani popoldne po večernih veseloigro »Pogodba.« Vmes zapoje močni moški pevski zbor več lepih, novih pesmi. Naprošen je pa tudi zelo uljudni »Brivec iz Amerike«, da si poskusi pridobiti naročnikov za svojo ameriško spretnost. Sosedna društva, sosedi in domači, iskreno vabljeni.

Ptuj. Dne 21. maja, to je na Gospodov Vnebohod, priredijo dekliske zveze ptujskega okraja v Ptuj celodnevno slavnost. Ob pol desetih dopoldne bo slavnostna pridiga v župni cerkvi č. o. minoritov; ob desetih slovesna sv. maša, ob enajstih deklislo zborovanje na samostanskem dvorišču. Popoldne ob treh bo v Društvenem domu slavnostna akademija z zelo pestrim sporedom. Vsa dekleta ptujskega okraja, zlasti vse vezarce, so prijetno povabljene! Pridite v narodnih nošah, na vozovih z narodnimi zastavami. K obilni udeležbi vabi okrajni zvezni odbor.

Loterija v Ptuj. Iz vseh strani naše ožje domovine vprašujejo po srečkah za loterijo v Ptuj. Vsak bi rad doprinesel svoj dar za božjo čast. A na drugi strani bi radi tudi dobili krasnega plemenskega konja, saj je res lep; žene in dekleta bi pa radi dobile moderni šivalni stroj »Singer«; nekateri želijo spet polovnjak dobrega vina; eni naročijo srečke, ker hočejo dobiti bicikl, perice žele dobiti zabojo »Zlatorog«-mila itd. Kedo bo kaj dobil, se ne ve, a sigurno vsak dobiček bo enemu dopadel. Zato pa le nemudoma pišite po srečke, morda Vam bo sreča mila. Nikdo naj ne bo brez srečke! Stane samo 5 dinarjev. Dobitkov je 250 v skupni vrednosti 50.000 dinarjev. Naslov: Župni urad sv. Peter in Pavel, Ptuj.

Kmetijsko bralno društvo v Dornovi je vprizorilo Jelenovo dramo »Dom« v proslavo novih zvonov na belo nedeljo 1925. Predstava je v vsakem oziru nad vse pričakovanje lepo uspela in dala društvu lep uspeh. Tega pri nas še ni bilo! Odbor si šteje v prijetno dolžnost, da se javno zahvali voditelju naše vrle mladine, ki se ni plašila prav nobenih ovir in je s svojo neprimerno vztrajnostjo dosegla tako lep uspeh. Posebno zahvalo pa mora odbor izreči cenj, gostom iz Ptuja, okolice in domače vasi, ki so nas počastili v tako nepričakovano obilnem številu. Ne smemo pozabiti, da nas je počastil tudi velečenjeni g. svetnik dr. Vončina s soprogo v družbi veleugledne rodbine g. pl. Pongratza. Za čast, ki ste nam jo izkazali, sprejmite našo najglobljo zahvalo in zagotovilo, da dornavska mladina nikdar ne pozabi izkazati se vredno te časti tudi v naprej z vztrajnim in neumornim delom. Vsem torej, ki ste kakorkoli pripomogli k lepemu uspehu, še enkrat: Hvala Vam in na svidenje!

Društveni dom Mala Nedelja. V nedeljo, dne 3. maja t. l., točno ob pol štirih popoldne, se vprizori »Revček Andrejček«, narodna igra s petjem in godbo. Ne zamudite in oglejte si vsi to krasno igro!

Tedenske novice.

Mariborske novice. Zadnja nedeljo popoldne se je težko ponesrečil Negerjev mehanik Anton Gačnik. Peljal se je na motornem kolesu in zadel ob vogel hiše trgovca Weilerja na Glavnem trgu. Sunek ga je vrgel s kolesa in Gačnik je obležal v nezavesti na ulici. — Zadnji petek, dne 24. t. m., je bil pri Sv. Križu nad Mariborom ustreljen od finančne straže neki Cernič iz Tezna pri Mariboru. Cernič je bil en nebodigatreba in vojaški begunec, ki se je preživljal s vohotapstvom. — Društvo za zidanje nove župnijske cerkve sv. Magdalene v Mariboru priredi v nedeljo, dne 17. majnika, ob treh popoldne na vrtu podoficirske inženjerske šole (poprej kadetnica) veliko majniško proslavo z obširnim veselničnim sporedom in prosi prav mnogoštevilne udeležbe. Vstopnina 5 dinarjev za osebo. — Letošnje glavno cepljenje za občine Krčevina in Lajtersberg se vrši dne 1. majnika, t. j. v petek dopoldne ob pol 10. uri v ljudski šoli v Krčevini, Tomšičeva ulica. Revizija in nadaljevanje cepjenja se vrši teden pozneje, vselej ob istem času in na istem prostoru. Glavnega cepjenja se morajo udeležiti vsi otroci, stari nad štiri mesece, ki doslej iz kakoršnegakoli vzroka še niso bili cepljeni. — Goriška Matica izda za leto 1926 štiri Matične knjige in sicer: 1. »Eviemija«, spisal profesor dr. Joža Lovrenčič. 2. »Zgodovinska povest iz tužne Istre«, spisal profesor dr. Ivo Pregelj. 3. Životopis nesmrtnega velikana in ljubitelja vzgojitelja mladine »Don Bosca«, pripravil prof. I. Meze. 4. Koledar za leto 1926 s svojo pestro vsebino in s slikami. Cena vsem štirim knjigam je samo 30 dinarjev, kateri znesek se lahko plača ob sprejemu knjig poverjeniku za Maribor, g. Viktorju Kovač, Orožnova ulica 7 I, kateri sprejema tudi naročila.

Poslanec dr. Hohnjec je v soboto, dne 25. aprila, popoldne govoril na zborovanju SLS v Studencih pri Mariboru. Zborovalci so bili skoro izključno sami delavci, ki so poslančevu poročilo vzeli z odobravanjem na znanje ter so SLS in njenim voditeljem izrekli popolno zaupanje. Sprejeta je tudi bila resolucija, v kateri se protestira zoper novi 2%ni davek na zaslužek ročnih delavcev. Ta davek bo hudo zadel najsiromašnejše kroge, ki se obdačujejo, ne da bi se jim prisojal davka prosti eksistenčni minimum. Vsled novega davka bo nastopilo novo podražanje domačih industrijskih in obrtnih proizvodov. Ta davek bo, kakor vsi drugi, najtežje zadel Slovenijo, ki bo plačala 12 milijonov dinarjev, torej eno petino vsega davka, ki je za celo državo proračunjen na 60 milijonov dinarjev.

Večerni tečaj za šivanje oblek, priredi zopet Mariborski slovensko žensko društvo, odsek za pospeševanje domače obrti. Začetek v petek, 1. maja v državnem ženskem učiteljskem, Zrinjski trg 1. Prijave in pojasnila pri g. Zlati Brišnik v Slovenski ulici.

Novice iz St. Ilje v Slov. gor. V četrtek po beli nedelji je prišel v St. Ilj znani samostalno-demokratski poslanec dr. Ljudevit Pivko. To je mož tiste stranke, ki nam sedaj v Beogradu pod komando Pašiča, Pribečevića in Zervaja nalaga strašne nove davke. Pa ni Sentiljčan te pisane tiče že predobro poznamo. Zategadelj tudi nobeden od prvih Sentiljčanov ni šel na Pivkov shod. Joj, kaj so se trudili za Pivka krečmar in poštar Štiligoj, nadučitelj g. Košufnik in učitelj Šardoč ter železniška uradnika Ronko